

ตำรา

การพยาบาลเด็ก เล่ม 1

ฉบับปรับปรุงครั้งที่ 1

ตำราการพยาบาลเด็ก เล่ม 1

ห้องสมุดวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนครราชสีมา

ภาควิชาการพยาบาลกุมารเวชศาสตร์
คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

คำนิยม.....	i
คำนำ ในการพิมพ์ครั้งที่ 1.....	ii
คำนำ ในการปรับปรุงครั้งที่ 1	iii
ผู้พิมพ์.....	iv
สรุปชื่อบทในตำรา เล่มที่ 1 และ เล่มที่ 2.....	vii
สารบัญ	viii
สารบัญตาราง.....	x
สารบัญแผนภูมิ	xii
สารบัญภาพ	xiii

เล่มที่ 1

บทที่ 1	การเจริญเติบโตและพัฒนาการ	1
	1.1 การเจริญเติบโต (Growth)	1
	1.2 พัฒนาการ (Development).....	10
	1.2.1 พัฒนาการและการส่งเสริมพัฒนาการเด็ก.....	10
	1.2.2 การประเมินพัฒนาการ	38
บทที่ 2	การสร้างเสริมภาวะโภชนาการในเด็ก.....	63
	2.1 ความต้องการสารอาหารของเด็กและวัยรุ่น.....	63
	2.2 การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่.....	75
	2.3 อาหารตามวัย.....	112
บทที่ 3	การสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรคในเด็ก	125
บทที่ 4	อุบัติเหตุและสารพิษในเด็ก	169
	4.1 อุบัติเหตุในเด็ก.....	169
	4.2 สารพิษในเด็ก.....	190
บทที่ 5	แนวคิดที่สำคัญในการพยาบาลผู้ป่วยเด็ก	217
	5.1 การดูแลโดยให้ครอบครัวเป็นศูนย์กลาง.....	217
	5.2 เด็กที่เข้ารับการรักษาในโรงพยาบาล	237
	5.2.1 ความวิตกกังวลจากการแยกจาก.....	237
	5.2.2 การสูญเสียความสามารถในการควบคุม	239
	5.2.3 การเจ็บป่วยและภาพลักษณ์	251
	5.3 การจัดการเล่นสำหรับผู้ป่วยเด็ก.....	260
	5.4 หลักการพยาบาลผู้ป่วยภาวะวิกฤต	273
	5.5 หลักการพยาบาลผู้ป่วยเด็กระยะสุดท้าย	289

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

บทที่ 6	การพยาบาลทารกแรกเกิด.....	301
6.1	การพยาบาลทารกแรกเกิด.....	301
6.2	การพยาบาลทารกเกิดก่อนกำหนด	326
6.3	การพยาบาลทารกแรกเกิดที่มีปัญหา.....	351
6.4	การพยาบาลทารกแรกเกิดในระยะวิกฤต.....	427
บทที่ 7	การพยาบาลผู้ป่วยเด็กที่มีปัญหาการติดเชื้อ.....	459
7.1	โรคติดเชื้อที่ป้องกันได้ด้วยวัคซีน	459
7.2	การพยาบาลผู้ป่วยเด็กโรคไขเลือดออก	507
7.3	การพยาบาลผู้ป่วยเด็กที่ติดเชื้อเอชไอวี/เอดส์	527
บทที่ 8	การพยาบาลผู้ป่วยเด็กที่มีปัญหาาระบบทางเดินอาหาร	549
8.1	การพยาบาลผู้ป่วยเด็กโรคอุจจาระร่วง	549
8.2	การพยาบาลผู้ป่วยเด็กโรคขาดสารอาหาร	563
8.3	การพยาบาลผู้ป่วยเด็กโรคอ้วน.....	591
ภาคผนวก	คำปกิตต่าง ๆ และผลการตรวจทางห้องปฏิบัติการในเด็ก	ก
ดัชนี	a

สารบัญญัตราสาร

ตารางที่		หน้า
1.1.1	น้ำหนักเด็ก และอัตราการเพิ่มตามวัย	4
1.1.2	สูตรคำนวณน้ำหนักตามอายุ.....	4
1.1.3	ความยาวหรือส่วนสูงของเด็ก และอัตราการเพิ่มตามวัย	5
1.1.4	ความยาวเส้นรอบศีรษะของเด็ก และอัตราการเพิ่มตามวัย.....	6
1.2.1	พัฒนาการและการส่งเสริมพัฒนาการเด็กวัยแรกเกิด ถึง 24 เดือน.....	17
1.2.2	พัฒนาการของเด็กวัย 2-6 ปี.....	25
1.2.3	พัฒนาการของเด็กวัย 7-12 ปี.....	30
1.2.4	พัฒนาการของเด็กวัย 12-18 ปี.....	33
2.1.1	พลังงานที่ควรได้รับจากอาหารสำหรับทารก.....	63
2.1.2	ความต้องการโปรตีนสำหรับทารกไทย.....	64
2.1.3	ส่วนประกอบของน้ำนมแม่กับนมวัว ปริมาณ 100 มิลลิลิตร	65
2.1.4	ปริมาณและจำนวนมือ	69
2.1.5	ปริมาณพลังงานและโปรตีนที่ควรได้รับประจำวัน	70
2.1.6	วิตามินและเกลือแร่ที่ควรได้รับประจำวันของเด็กและวัยรุ่น.....	71
2.2.1	สาเหตุที่ทำให้ทารกได้รับนมแม่ไม่เพียงพอ.....	96
2.2.2	การวินิจฉัยแยกหาสาเหตุที่ทำให้ทารกที่เลี้ยงด้วยนมแม่น้ำหนักขึ้นช้าหรือเลี้ยงไม่ได้.....	96
2.2.3	ระยะเวลาของการเก็บน้ำนม	100
2.2.4	Counseling Model to Meet the Mother's needs	105
2.3.1	อาหารทารก 6-12 เดือน.....	114
2.3.2	ปริมาณอาหารที่ควรได้รับในหนึ่งวันสำหรับเด็กวัยเรียนและวัยรุ่น	119
3.1	ส่วนประกอบของวัคซีนไอกรนชนิดไม่มีเซลล์ที่มีจำหน่ายในประเทศไทย	140
3.2	แนะนำการฉีดวัคซีน Hib ในเด็กไทย	156
3.3	แนะนำการฉีด HAV	158
3.4	การให้วัคซีนแก่เด็ก กรณีเริ่มให้ตั้งแต่แรกเกิดหรือภายในขวบปีแรก.....	163
3.5	ตารางการให้วัคซีนแก่เด็ก กรณีเริ่มให้เมื่ออายุระหว่าง 1-6 ปี.....	164
3.6	การให้วัคซีนแก่เด็ก กรณีเริ่มให้เมื่ออายุตั้งแต่ 6 ปีขึ้นไป.....	165
3.7	การให้วัคซีนในเด็กไทยนอกแผนการสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรคของกระทรวงสาธารณสุข	166
3.8	การเลือกใช้วัคซีนรวมที่มีในประเทศไทย.....	167
4.2.1	ตัวอย่างยาแก้สารพิษ	192
6.1.1	การประเมินสภาพทารกแรกเกิดโดยใช้ Apgar score	307
6.2.1	อุณหภูมิสิ่งแวดล้อมที่เหมาะสมสำหรับทารกเกิดก่อนกำหนดที่มีอายุและน้ำหนักตัวต่างกัน.....	334
6.2.2	ความยาวของสายให้อาหารจากปากไปที่กระเพาะอาหารตามน้ำหนักตัว.....	339

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
6.3.1	อาการและอาการแสดงของภาวะลำไส้เน่าอักเสบ354
6.3.2	ภาวะเครียดของทารกแรกเกิดในระยะคลอดและหลังคลอด355
6.3.3	เกณฑ์การวินิจฉัยภาวะลำไส้เน่าอักเสบ356
6.3.4	สาเหตุของการติดเชื้อในทารกแรกเกิด365
6.3.5	ข้อบ่งชี้ในการรักษาทารกคลอดครบกำหนดสุขภาพดีที่มีภาวะตัวเหลือง383
6.3.6	ข้อบ่งชี้ในการรักษาทารกเกิดก่อนกำหนดที่มีภาวะตัวเหลือง384
6.4.1	ขนาดความลึกของท่อหลอดลมคอตามน้ำหนักของทารก440
6.4.2	ขนาดของสายดูดเสมหะตามขนาดของท่อหลอดลมคอ442
7.3.1	การจำแนกระดับภูมิคุ้มกันทานในผู้ป่วยเด็กที่ติดเชื้อเอชไอวี โดยอาศัยระดับ CD4 count.....535
7.3.2	การจำแนกระยะโรคในผู้ป่วยเด็กที่ติดเชื้อเอชไอวี.....536
7.3.3	การให้วัคซีนสำหรับเด็กติดเชื้อเอชไอวี538
8.1.1	การประเมินอาการขาดน้ำ553
8.1.2	การรักษาโรคอุจจาระร่วง.....556
8.2.1	การแบ่งประเภทภาวะโภชนาการ570
8.2.2	อาการแสดงของความผิดปกติของสารอาหารในร่างกาย570

สารบัญแผนภูมิ

แผนภูมิที่	หน้า
2.2.1	กลไกการสร้างและหลั่งน้ำนม79
2.2.2	ท่อน้ำนมอุดตันและเต้านมอักเสบ93
6.3.1	พยาธิกำเนิดของภาวะลำไส้เน่าอักเสบ353
6.3.2	การวินิจฉัยภาวะตัวเหลืองในทารกแรกเกิด.....380
6.3.3	พยาธิสรีรภาพของภาวะ RDS.....405
6.3.4	พยาธิสรีรวิทยาของภาวะ MAS409
6.3.5	ปฏิกริยาต่อกันของปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเกิด BPD416
6.4.1	การประเมินตำแหน่งของท่อหลอดลมคอ446

สารบัญญภาพ

ภาพที่	หน้า
2.2.1	ระดับของ plasma prolactin ในระยะก่อน ระหว่าง และหลังให้นมลูก ในแม่หลังคลอด77
2.2.2	ผลการดูดนมของลูกทำให้เกิดรีเฟลกซ์ของโปรแลคติน และออกซิโตซิน78
2.2.3	วิธีตรวจห้นมด้วยวิธี "Pinch test" ลักษณะของห้นมปกติ แบบ บอด.....85
2.2.4	Breast shell85
2.2.5	Nipple shield86
2.2.6	ท่าในการให้นม87
2.2.7	วิธีการจับเต้านม88
2.2.8	วิธีเอาห้นมเข้าปากและการอมห้นม88
2.2.9	การดูดห้นมแม่ของเด็ก89
2.2.10	ท่าลูกในการอมห้นมแม่อย่างถูกต้อง.....89
2.2.11	วิธีการเอาห้นมออกจากปากลูก90
2.2.12 - 2.2.16	การบีบน้ำนมจากเต้าด้วยมือ99
3.1	การตอบสนองของภูมิคุ้มกัน.....127
4.1.1	การจับศีรษะเด็กแขน เพื่อปฏิบัติการกู่ชีพ.....182
4.1.2	การช่วยหายใจ โดยการเป่าปากและจุมก.....182
4.1.3	การนวดหัวใจในเด็กทารก.....182
4.1.4	การนวดหัวใจในเด็กโต.....182
4.1.5	การตบกลางหลัง เพื่อช่วยเด็กอายุน้อยกว่า 1 ปี ที่มีสิ่งแปลกปลอมติดคอ.....185
4.1.6	การกดหน้าอก เพื่อช่วยเด็กอายุน้อยกว่า 1 ปี ที่มีสิ่งแปลกปลอมติดคอ.....185
4.1.7	การช่วยเหลือเด็กอายุมากกว่า 1 ปี ที่รู้สึกตัว มีสิ่งแปลกปลอมติดคอ หลอดลม.....186
4.1.8	การช่วยเหลือเด็กอายุมากกว่า 1 ปี ที่ไม่รู้สึกตัว มีสิ่งแปลกปลอมติดคอ หลอดลม.....186
5.3.1	การเล่นบนเตียงของผู้ป่วยเด็ก.....263
5.3.2	การเล่นโดยใช้อุปกรณ์ทางการแพทย์.....263
5.3.3	การเล่นเพื่อนันทนาการ.....266
5.3.4 -5.3.5	การเล่นเพื่อการรักษา..... 266
5.3.6	เล่นเกมต่อภาพ..... 267
5.3.7	การเล่นนิทาน..... 267
6.1.1	อวัยวะที่พบไขมันสีน้ำตาล303
6.1.2	การประเมินลักษณะภายนอกของทารก308
6.1.3	การประเมินทางระบบประสาท309
6.1.4	การจำแนกทารกแรกเกิดตามอายุครรภ์และน้ำหนักแรกเกิด และอัตราตาย311
6.1.5	การสูญเสียความร้อนในทารกแรกเกิด316

สารบัญญภาพ (ต่อ)

ภาพที่	หน้า
6.3.1	เมตาบอลิซึมของบิลิรูบิน.....375
6.3.2	ระดับบิลิรูบินในระยะหลังคลอด ในทารกแรกเกิดอายุครรภ์มากกว่า 36 สัปดาห์.....377
6.3.3	การอุดกั้นหลอดลมฝอยแบบไม่สมบูรณ์ (ball valve effect).....409
6.4.1	การเคลื่อนที่ของท่อหลอดลมคอตามการเปลี่ยนท่า444
6.4.2	หมวกมีสายเชือกไปผูกยึด nasal prongs ทั้งสองข้าง447
6.4.3	แผ่นป้ายแสดงการเก็บปัสสาวะเฉพาะราย.....451
6.4.4	แผ่นป้ายระบุตำแหน่งของอุปกรณ์ตรวจสอบ และหมุนเวียนตามเข็มนาฬิกา.....452
6.4.5	การจัดทำนอนหงาย นอนคว่ำ และนอนตะแคง โดยใช้ผ้าม้วนกลมล้อมรอบตัวทารก.....453
7.3.1	ลักษณะของเชื้อไวรัสเอชไอวี528
8.3.1	ปัจจัยสิ่งแวดล้อมที่ได้รับพลังงานเกินสมดุลทำให้เกิดการสะสมไขมัน.....593